

**ZADANIA II ETAPU OGÓLNOUKRAIŃSKIEJ OLIMPIADY JĘZYKA
POLSKIEGO I LITERATURY
DLA KLASZY 10**

Łączna ilość punktów – 100 p. /

CZĘŚĆ I. NAUKA O JĘZYKU **(70 / p. /)**

1. Proszę użyć wyrazów w nawiasach we właściwym przypadku, w razie potrzeby z przyimkiem. _____ / 13 p. (13 x 01 p.)

PRZYKŁAD: *Idealne warunki do snu (sen⁰).*

Siecioholizm

Siecioholizm, czyli (uzależniać, internet)¹, polega na niekontrolowanym (korzystać, różne portale)² i aplikacji, co ma negatywny wpływ (różne sfery)³ naszego życia. Pojawiają się problemy ze zdrowiem fizycznym (ból głowy i (plecy)⁴, kłopoty ze snem) oraz psychicznym (brak koncentracji, poczucie (osamotnienie)⁵). Osoby, które są mocno uzależnione nawyków, unikają bezpośredniego kontaktu z ludźmi i zaniedbują naukę, pracę oraz obowiązki domowe. Korzystanie z sieci pomaga im zapomnieć (szara codzienność)⁶ i obniża poziom stresu. Tym samym powstaje mechanizm błędnego poczucia, bo im więcej czasu ktoś spędza w internecie, tym gorzej radzi sobie w realnym życiu, a im więcej ma kłopotów, tym częściej ucieka (one)⁷ w wirtualną przestrzeń. Jak walczyć z uzależnieniem od internetu? Proces leczenia opiera się głównie (zmiana)⁸ codziennych obowiązków. Chodzi o to, żeby stopniowo ograniczać (liczba)⁹ godzin spędzanych w sieci i zmieniać poziom korzystania z internetu. Dobrze jest wprowadzić zasadę „bez telefonu” podczas (posiłki)¹⁰, spotkań z rodziną i przed snem. Warto też prowadzić aktywniejszy tryb życia i znaleźć czas (spacer)¹¹ czy jazdę (rower)¹². Ważne jest również to, żeby spędzać więcej (czas)¹³ z innymi i mieć wsparcie rodziny oraz znajomych, a w trudniejszych sytuacjach – także pomoc psychologa czy psychoterapeuty.

2. Proszę – zgodnie z przykładem – podkreślić poprawne formy wyrazów podanych w nawiasach (stopniowanie przymiotników i przysłówków).

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD: Rywalizacji uczymy się od (najmłodszych / młodszych / młodszymi) lat.

Już w szkole chcemy pokazać, że jesteśmy (lepsi / najlepszymi / lepiej)¹ od innych – (bardziej inteligentni / najbardziej inteligentnymi / bardzo inteligentne)² i pomysłowi. Rywalizacja często ma też wymiar materialny. Chcemy wyglądać (lepiej / lepszy / lepszych)³ niż inni i mieć (więcej / większy / największe)⁴ pieniędzy, ubrań i gadżetów. W dorosłym życiu rywalizacja nie znika – wręcz przeciwnie – w pracy konkurujemy ze sobą o lepsze stanowiska i (większych / większe / więcej)⁵ pieniądze, a także o sympatię szefa lub szefowej i współpracowników.

3. Czasowniki z nawiasów proszę wpisać w formie czasu przeszłego.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

PRZYKŁAD: W filmie *usłyszeli* (usłyszeć)⁰ państwo tylko fragment tekstu.

Jest jeszcze szansa, żeby (zabrać)¹ państwo głos w dyskusji. Państwo Nowakowie (wydzierżawić)² zrujnowaną fabrykę, a po kilku latach udało im się odkupić zakład od skarbu państwa. Rodzeństwo Antka (uczyć się)³ gry na fortepianie. Po śmierci matki rodzeństwo (pokłócić się)⁴ o dom. Patronat honorowy nad konkursem (objąć)⁵ Ich Magnificencje Rektorzy warszawskich państwowych uczelni wyższych. Patronat honorowy (objąć)⁶: Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Wicepremier, Minister Pracy i Polityki Socjalnej. Jako pierwszy głos (zabrać)⁷ Jego Magnificencja, Rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Opiekunem Koła Artystycznego UW Teatr Hybrydy przez wiele lat (być)⁸ Jej Magnificencja Rektor Uniwersytetu Warszawskiego. Jego Ekscelencja Ambasador Republiki

Francji w Rzeczypospolitej Polskiej (złożyć)⁹ pierwszą oficjalną wizytę Prezydentowi Miasta Krakowa. Wśród zaproszonych gości swój udział..... (potwierdzić)¹⁰ m.in. Jej Ekscelencja, Ambasador Republiki Południowej Afryki, Jego Ekscelencja Ambasador Ghany, Jej Ekscelencja Ambasador Tunezji.

4. Proszę przeczytać tekst i wykonać zadania _____ / 16 p. (16 x 1 p.)

Jasiek Mela żyć bez ograniczeń (urodził się w Gdańsku w 1988 roku) Wspina się po górach, jeździ autostopem po świecie, przełamuje bariery. Jasiek Mela to najmłodszy zdobywca dwóch biegunów. Jest pierwszym w historii niepełnosprawnym, który tego dokonał. Kiedy miał 13 lat, uległ bardzo poważnemu wypadkowi – stracił rękę i nogę. Długo nie mógł poradzić sobie z niepełnosprawnością. Nie ukrywał, że miał nawet myśli samobójcze. Dostał jednak od życia drugą szansę, poznał ludzi, którzy zmienili jego życie. Dwa lata po nieszczęśliwym wypadku, razem z Markiem Kamińskim, polskim polarnikiem, wyruszył na biegun północny. W ciągu roku zdobył oba bieguny. Mężczyzna często mówi, że bariery są tylko w głowie i stara się żyć tak, jak każdy inny pełnosprawny człowiek, bez taryfy ulgowej. Swoimi sukcesami potwierdza to, o czym mówi – wyprawa na Kilimandżaro i Elbrus, wspinaczka na szczyt El Capitan w Kalifornii.

Jasiek Mela bez przerwy zaskakuje, podejmuje kolejne wyzwania i udowadnia, że jeśli się tylko chce, można osiągnąć wszystko. Wystąpił w tanecznym show, założył fundację Poza Horyzonty, organizuje wydarzenia charytatywne, często jeździ na spotkania z młodymi ludźmi, aby historią swojego życia motywować do działania, do zmian. Mimo wielu osiągnięć jest skromnym człowiekiem i na każdym kroku twierdzi, że „ważniejsze od tego, gdzie i co jest po co i dla kogo to zrobię. Na pewno nie po to, żeby pochwalić się tym przed innymi. Nauczyłem się, że w życiu trzeba wszystko robić z pasją, bo inaczej to po prostu nie działa”

4.1. Proszę zaznaczyć prawda (P) czy fałsz (F).

- a) Jasiek Mela jako pierwszy na świecie był na biegunie północnym i południowym.
- b) Kiedy był dzieckiem, przeżył tragiczny wypadek.
- c) Mężczyzna czeka na pomoc innych i liczy na taryfę ulgową.
- d) Jasiek Mela poradził sobie z własnymi problemami i założył fundację charytatywną.
- e) Swoim zachowaniem Jasiek Mela potwierdza, że „chcieć to móc”.
- f) Jasiek Mela lubi występować publicznie i chwalić się swoimi sukcesami
- g) Inspiruje innych do działania.
- h) Jasiek Mela nie lubi nowych wyzwań.

4.2. Proszę połączyć struktury z kolumn A i B (synonimy).

A	B
taryfa ulgowa	pokonać trudności, lęki
na każdym kroku	łagodna ocena
dostać drugą szansę	próbować coś robić
przełamywać bariery	mówić o swoich osiągnięciach
starać się	ciągle / cały czas
poradzić sobie	mieć okazję zrobić coś dwa razy
pochwalić się	dać radę
osiągnięcie	sukces

5. Proszę – zgodnie z przykładem – podkreślić poprawne formy wyrazów podanych w nawiasach (odmiana rzeczowników, przymiotników i zaimków).

_____ / 10 p. (10 x 1p.)

Praca kucharza Gotowanie jest ostatnio w (modą / mody / modzie)⁰, głównie za sprawą programów i blogów kulinarnych. Zawód kucharza zyskał renomę – najlepsi (kucharzy / kucharzami / kucharze)¹ są bardzo cenieni na rynku. Często sami otwierają (własnych / własne / własny)² restauracje. Jednak początki drogi (zawodową / zawodowym / zawodowej)³ bywają trudne. „Pamiętam, jak

zaczynałem (pracę / pracą / pracy)⁴ – wspomina Rafał Nowicki, szef kuchni w jednej z warszawskich restauracji. – Byłem kucharzem w małym lokalu poza (miastem / mieście / miasta)⁵. Zarabiałem mało, ale miałem szczęście, bo pracowałem pod okiem (świetnego / świetnej / świetnym)⁶ szefa kuchni, który chciał (mnie / mną / mi)⁷ uczyć. To dzięki (mu / nim / niemu)⁸ zdobyłem nowe umiejętności. Potem pracowałem w wielu (różnymi / różnym / różnych)⁹ miejscach, także za (granicą / granicy / granicę)¹⁰. Teraz jestem szefem kuchni i bardzo się cieszę z tego, co osiągnąłem”.

6. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami liczebników. ____ / 16 p. (16 x 1p.)

Mam dużą rodzinę. Mam (2) dwóch synów i (3) córki. Mam także (2) ciocie, (3) wujków, (2) dziadków. Mam (2) rodziców. Bardzo lubimy zwierzęta. Mamy w domu (1) kotkę i (4) jej kociąt. Oprócz tego mamy sukę labradora i (3) jej szczeniaków. Wujek Zygmunt jest konserwatorem dzieł sztuki. W swoim mieszkaniu trzyma (50) obrazów i (5) rzeźb. Ciocia Basia jest nauczycielką w szkole podstawowej. Ciocia Halina jest wykładowcą na uniwersytecie. W jej grupach uczy się (40) studentów z różnych krajów, w tym (4) Hindusów, (5) Chinek i (2) Amerykanie. Babcia Zofia także kocha zwierzęta, szczególnie ptaki. Ma (2) kanarki i (1) papugę, która umie mówić.

CZĘŚĆ II. LITERATURA

_____ / 10p. (5 x 2 p.)

Dokonaj analizy wiersza

Adam Mickiewicz

Stepy Akermańskie

Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,
Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi,
Śród fali łąk szumiących, śród kwiatów powodzi,
Omijam koralowe ostrowy burzanu.

Już mrok zapada, nigdzie drogi ni kurhanu;
Patrzę w niebo, gwiazd szukam, przewodniczek łodzi;
Tam z dala błyszczący obłok? tam jutrzienka wschodzi?
To błyszczący Dniestr, to weszła lampa Akermanu.

Stójmy! – jak cicho! – słyszę ciągnące żurawie,
Których by nie dościgły źrenice sokoła;
Słyszę, kędy się motyl kołysa na trawie,

Kędy wąż śliską pierśią dotyka się zioła.
W takiej ciszy – tak ucho natężam ciekawie,
Że słyszałbym głos z Litwy. – Jedźmy, nikt nie woła.

1. Jaki gatunek wiersza o takiej budowie?

2. Wskaż liczbę wersów w kolejnych strofach: 1...; 2...; 3...; 4...

3. Proszę wypisać porównanie

4. Wyraz „koralowe ostrowy burzanu» zawiera:

epitet
epiforę
anaforę
personifikację

5. Proszę wypisać oksymoron.

CZĘŚĆ III. WYPRACOWANIE PISEMNE

(...../20p.)

Proszę wybrać jeden temat z podanych niżej i napisać tekst argumentacyjny, używając cytatów i przykładów z utworów literackich (200 słów)

Kryteria oceniania :

1. Treść (wykonanie zadania, realizacja tematu) (0-5 p.)
2. Użycie cytatów, przykładów z literatury potwierdzających treść tekstu (3 p.)
3. Poprawność gramatyczna (0-4p.)
4. Styl i kompozycja (0-2p.)
5. Słownictwo (bogactwo leksykalne) (0-3p.)
6. Ortografia i interpunkcja (0-3p.)

Tematy:

1. Czy miałas / miałeś kiedyś jakieś hobby, na które poświęcałas / poświęcałeś dużo wolnego czasu, ale teraz już tego nie robisz? Czy jest jakieś hobby, którego zawsze chciałas / chciałeś spróbować, ale nigdy nie miałas / nie miałeś okazji? Czy, twoim zdaniem, każdy potrzebuje hobby? Dlaczego (nie)? Czy nietypowe hobby może pomóc w karierze czy to tylko dobry sposób, aby ubarwić trochę swoje życie? Jakie hobby jest, według ciebie, najnudniejsze?
2. Wolisz ćwiczyć ciało czy umysł? Dlaczego? Jak ważny jest sport w twoim życiu? Czy kiedykolwiek brałas / brałeś udział w jakichś zawodach sportowych? Gdybyś była / był sportowo utalentowana / utalentowany, to jaki sport chciałabyś / chciałbyś profesjonalnie uprawiać? Chciałabyś / chciałbyś pracować jako trener lub sędzia sportowy? Dlaczego (nie)?
3. Kiedy ostatni raz byłas / byłeś w muzeum lub w galerii sztuki? Jaką wystawę oglądałas / oglądałeś? Jakie były twoje wrażenia? Gdybyś mogła być artystką / mógł być artystą, to jaki rodzaj sztuki chciałabyś / chciałbyś tworzyć i dlaczego? Kto jest najbardziej znaną artystką / znanym artystą w twoim kraju? Jaką sztukę tworzy? Lubisz jej / jego dzieła? Mówi się, że artyści są zwykle przewrażliwieni na swoim punkcie i do tego ciągle bujają w obłokach. Zgadzasz się z tym? Czy przy obecnym postępie technologicznym jest jeszcze miejsce na sztukę i prawdziwych artystów?